

דעם רבינ'ס מעשיות

ספורי מעשיות משנים קדמוניות
מרבינו הקדוש רבי נחמן מברסלב זיע"א

המעשה עם הבחינות
בלשה"ק ובאידיש

הקדמה שנייה לספורי מעשיות

פון גאון־ענינו מורינו רבי נתן מברסלב זיע"א דער גרויסער תלמיד פון רבינו הקדוש זיע"א

די סיפורי מעשיות וואס דער הייליגער רבי האט דערציילט זענען קודש קדשים, זיין כוונה איז געווען אונז צו אויפוועקן פון טיפן שלאף, אזוי ווי דער רבי האט געזאגט אז "די סיפורי מעשיות זענען מסוגל צו אויפוועקן פון שלאף. דער הייליגער רבי האט געזאגט אז אין יעדע ווארט פון די הייליגע מעשיות זענען באהאלטן סודות התורה, און אפילו א פשוטער מענטש וואס וועט עס לערנען, קען ארויס נעמען פון דעם מוסר און התעוררות צו השם יתברך.

ספורי מעשיות משנים קדמוניות - הקדמה שניה לספורי מעשיות

פון גאון־עויזינו מורינו רבי נתן מברסלב זיע"א דער גרויסער תלמיד פון רבינו־הקדוש זיע"א

הקדמה ב'

[נסף בהדפסה שניה בשנת ה"תקנ לעמבערג]
בהיותנו עוסקים בהדפסת המעשיות בראשונה שמוע שמענו קול שאון באמרם, כי לא נכון להדפיס ספורי מעשיות כאלה ולכפל דבריהם הוא אף למותר, ואם כבר הקדמנו בהקדמה דברי רבנו זכרוננו לברכה, שאמר שרצונו להדפיס ספורי מעשיות ומה יוכלו העולם לומר על זה, כי הלא על כל פנים הם ספורי מעשיות נאים וכבר נדפסו בעולם כמה וכמה ספורי מעשיות רבו מספר ואין פוצה פה ומצפצף בפרט כי רב המעשיות של אדוננו מורנו ורבנו זכרוננו לברכה, מספרים בבאור מהתעוררות מוסר נפלא מאד, כגון המעשה של הבעל תפלה והמעשה של השבעה בעטלירש, וכן ברב המעשיות נמצא מהם בבאור דברי חכמה ומוסר מלבד הנסתרות בהם, וגם אצל כמה מעשיות כבר נדפסו הערות ומקצת רמזים נפלאים ונוראים שגלה רבנו ז"ל בעצמו כמבאר לעיל על כל זה אמרתי להעיר עוד איזה הערות להיכן מרמזים המעשיות לפי דעתי הקלושה והרוצה להוסיף יוסיף:

ידוע בכל ספרי הזהר והתקונים ובכל כתבי האר"י זצ"ל שבת מלך היא פנוי להשכינה וכןסות-ישראל כפיכול וכבר נתן לנו רשות לדבר בלשונות כאלה מן הראשונים אשר קדמונו אשר מפיהם אנו חיים וגם דוד המלך, עליו השלום, ושלמה בנו השתמשו בלשונות הללו הרבה מאד כמו שכתוב: "כל כבודה בת מלך פנימה" וכיוצא בזה הרבה וכל ספר שיר

השירים שהוא קדש קדשים שאין כל העולם כדאי לו מיסד על סוד זה וכל כתבי האר"י, זכרוננו לברכה, וספרי הזהר מלאים מזה כמבאר שם: מאן דקטל לחיאי יהבין לה ברתיא דמלכא דהיא צלותא ובפרט במאמר הסבא דמשפטים שאמר: עולמיתא שפירתא דלית לה עינין וכיוצא בזה הרבה רבו מספר וכמו שאומרים ב"יהי רצון" שקדם תהלים: ולחבר אשת נעורים עם דודה וכו' וכן בה"לשם יחוד" קדם הנחת תפלין הנדפס ב"שערי ציון" אומרים שם והחתן וכו' עין שם,

ומי שמעין קצת בכתבי האר"י זצ"ל יראה שם בבאור שכל יסוד הקבלה הוא כדרך זה ליחד בחינת חתן וכלה דכורא ונקבא ומבאר שם כל השמות והספירות וכל השתלשלות העולמות על דמות וצלם של פרצוף דכורא וכו' ומבארים שם בפרטיות כל האיברים שלהם וכל עניני יחוד וזיווג ועבור והולדה ויניקה והתגדלות הקטן והקטנה עד שנעשים גדולים וכו' וכו' והוא דבר מבאר מאד מאד בכל ה"עץ חיים" ו"פרי עץ חיים" וגם באדרא רבא בנשא והאזינו מדבר בדרך רמז מזה,

וגם כל ספר שיר השירים מלא מזה שפרט כל האיברים של החתן שהכלה משבחת אותו, וכן פורט האיברים של הכלה מה שהחתן משבח אותה וגם רבותינו זכרונם לברכה, במדרשים המשילו מתן תורה לחתנה כמו שאמרו: ביום חתנתו זה מתן תורה וכו' ואמרו על פסוק: לקראת האלקים כחתן היוצא לקראת כלה כי שבת קדש נקרא כלה ומלכתא, כמו שכתוב: לכה דודי לקראת כלה בואי כלה וכו', הרי

מבאר לעין שכל רבותינו זכרונם לברכה, פנו כלליות והתחברות העולמות בשרשן בשם חבור של חתן וכלה, כי בצלם אלקים עשה את האדם וכל האיברים של זכר ונקבה כלם הם צלם אלקים, כמו שכתוב: "ויברא אלקים את האדם בצלמו, בצלם אלקים ברא אותו זכר ונקבה ברא אתם" וכמו שאומרים בברכת נשואין אשר ברא את האדם בצלמו, בצלם דמות תבניתו והתקין לו ממנו בנין עדי עד וכו' כי האדם האיש והאשה הם חלק אלקים ממעל ממש ובהם כלול השם הוי"ה ברוף הוא ואם זוכין שכינה שרויה ביניהם כי יש בו יוד ובה ה' וכל זה הוא דברים פשוטים ומבארים לעין כל,

וכבר השתמשו כל הקדמונים בלשונות כאלה לכנות התקרבות ישראל לאביהם שבשמים בשם חבור חתן וכלה, כי כל עבודתנו בשרשה העליון מרמז לחבור חתן וכלה העליונים שהיא בחינת יחוד קדשא בריף הוא ושכינתה כאשר כל ספרי הזהר הקדוש וכתבי האר"י, זכרוננו לברכה, מלאים מזה כנ"ל וגם בתשעה באב בקינות שמקוננין על גלות השכינה וכנסת-ישראל, אומרים: אז בהלך ירמיהו וכו' אשת יפת תאר מנוולת מצא, וכן בתקון שלשה משמורות שהוא מהזהר חדש מדבר שם גם כן בלשונות כאלה כאשר המקוננת על בעלה וכו' עין שם.

מכל זה ויותר מזה מבאר לעינים שגלות השכינה וכנסת-ישראל היא בחינת אבדת בת מלך והתרחקותה מדודה וכו' ועין בספר הבהיר בהשמטות של זהר בראשית מה שכתוב שם על לכה דודי נצא השדה וכו', משל למלך שהיה יושב בחדרי חדרים וכו' ונשאה למלך גם נתנה לו במתנה ולפעמים קורא אותה באהבתו אחותי, כי ממקום אחד היה ולפעמים קורא אותה בתי כי בתו היא

ולפעמים קורא אותה אמי וכן אמרו רבותינו, זכרונם לברכה, על פסוק: בעטרה שעטרה לו אמו לא זז מחבבה עד שקראה בתי וכו', וכן בכל ספר משלי מכנה האמונה והתורה הקדושה בשם אשה טובה אשת חיל והאמונות כזביות ואפיקורסות בשם אשה רעה אשה זונה כמבאר בפרוש רש"י ובכל דברי רבותינו, זכרונם לברכה,

וכבר נדפס מעשה מהבעל-שם-טוב, זכרוננו לברכה, בסוף ספר תולדות יעקב יוסף מהסוחר עם אשתו שהיו בים וכו' שמיסד על הקדמה זו שאשה יראת ה' היא כנסת ישראל ואחרי הודיע ה' אותנו את כל זאת על ידי כל הנביאים והצדיקים והחכמים הראשונים, על פי הדברים האלה בקל יוכל המעיין המבין הרוצה להסתכל באלו המעשיות בעין האמת לאמתו להבין ולהשכיל בהם למצא בהם דברים נפלאים ונוראים ואם אמנם אי אפשר לבוא עד תכונתם להבין כל קשור המעשה מראשה לסופה עם כל זה יבין מעט מזעיר מהם ויערב לנפשו מאד.

***

"והנה מעשה הראשונה..."

והנה מעשה הראשונה מהבת מלך שנאבדה זה מבאר שזה סוד שכינה בגלות, כי גלות השכינה התחיל קדם בריאת העולם בסוד שבירת כלים בסוד ואלה המלכים אשר מלכו וכו', ותכף שנברא אדם הראשון היה צריך לתקן זאת להעלות כל העולמות על מכונום לגלות מלכותו יתברך תכף בשעת בריאת העולם, כמו שתתגלה מלכותו בקרוב בעת ביאת משיחנו שיבוא במהרה בימינו אף הוא לא נזהר מלאכל מעץ הדעת וכו' שזהו בחינת מה שכתוב בהמעשה הנ"ל שהשני למלכות לא עמד בנסיון ואכל התפוח ועל-ידי-זה פגם בכל העולמות וחרזה

וַיְרִדָה הַשְּׂכִינָה וְהִלְכָה לְמִטָּה בֵּין הַסְטֵרָא אַחֲרָא
כַּיְדוּעַ וְאַחֲרֵי-כֵן בָּא נַח וְרָצָה לְתַקֵּן וְלֹא תַקֵּן כִּי שָׁתָה
וְנִשְׁפַר בְּסוּד וַיִּשְׁתֵּן מִן הַיַּיִן וַיִּשְׁכַּר וְכוּ' כְּמוֹבָא בְּסִפְרִים
שֶׁזְהוּ בְּחִינַת מָה אָנוּשׁ וְרוּי [מָה שֶׁהַשְּׂנִי לְמַלְכוּת]
(ו) לֹא עָמַד בְּנִסְיוֹן וְשָׁתָה מִן הַיַּיִן כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב שָׁם
וּמֵאָז וְהִלְאָה כָּל הַצְּדִיקִים שֶׁבְּכָל דּוֹר עוֹסְקִים בְּתַקוּן
זֶה עַד שֶׁיָּבֵא מְשִׁיחֵנוּ בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ שְׂאֵז יִהְיֶה גִמְר
הַתַּקוּן

וּמַעֲשֵׂה זֶה הִיא בְּכָל אָדָם וּבְכָל זְמַן כִּי גַם בְּכָל אָדָם
בְּפִרְטוֹת עוֹבֵר עָלָיו כְּמַעֲט כָּל מַעֲשֵׂה זֶה כְּלָה כִּי כָּל
אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל צָרִיף לַעֲסֹק בְּתַקוּן זֶה לְהַעֲלוֹת
הַשְּׂכִינָה מִהַגְּלוּת לְאוֹקְמָא שְׂכִינְתָא מַעֲפָרָא לְהוֹצִיא
מַלְכוּת דְּקִדְשָׁה מִבֵּין הָעַכוּ"ם וְהַסְטֵרָא אַחֲרָא
שֶׁנִּתְחַזְּרָה בֵּינֵיהֶם: אֲשֶׁר סוּד כָּל עֲבוֹדַתְנוּ וְכָל
הַמְצוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים וְעֵסֶק הַתּוֹרָה שְׂאָנוּ עוֹשִׂים
כָּל יְמֵי חַיֵּינוּ שְׂכָלָם מִיִּסְדִּים עַל קֶטֶב זֶה כְּמִבְּאָר
בְּכִתְבֵים

וְאַפְלוּ אֲנָשִׁים פְּשׁוּטִים לְגַמְרֵי וְהַמוֹן עִם שְׂאִין
יֹדְעִים בֵּין יְמִינָם לְשִׂמְאֵלָם עִם כָּל זֶה גַם הֵם אִם
זוֹכִים לִילָף בְּדַרְךְ הַיָּשָׁר לְפִי עֲרָכָם, דִּהְיִינוּ לְסוּר מֵרַע
וְלַעֲשׂוֹת טוֹב כִּי אֶפְלוּ אִישׁ פְּשׁוּט לְגַמְרֵי יוֹדֵעַ מָה
שֶׁאֲסָרָה תּוֹרָה וְאִם עֵינָיו לִנְכַח יִבִּיטוּ לְסוּר מֵרַע
וְלִבְחֹר בְּטוֹב אֲזַ נַעֲשִׂין כָּל הַתַּקּוּנִים בְּעוֹלָמוֹת
הָעֲלִיוֹנִים מִמִּילָא עַל יְדוּ וְזוֹכָה לְהַקִּים הַשְּׂכִינָה
מִנְפִילְתָּהּ כְּפִי מָה שֶׁזוֹכָה לְקַדֵּשׁ וּלְטַהֵר עַצְמוֹ.

נִמְצָא שְׂכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל הוּא עוֹסֵק לְחַפְּשׁ וּלְבַקֵּשׁ
אֶת הַבַּת מֶלֶךְ לְהַשִּׁיבָה אֶל אָבִיהָ שֶׁתִּשׁוּב אֶל אָבִיהָ
כְּנַעֲוִרִיהָ בְּסוּד וְשָׁבָה אֶל בֵּית אָבִיהָ כְּנַעֲוִרִיהָ מִלְּחָם
אָבִיהָ תֹאכַל כִּי יִשְׂרָאֵל בְּכֻלָּם הֵם בְּחִינַת שְׂנֵי לְמֶלֶךְ
כִּי הֵם מוֹשְׁלִים בְּעוֹלָם, מָה הוּא מְחִיָּה מֵתִים רוּפָא

חוֹלִים אִף יִשְׂרָאֵל כֵּן, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ אֵל תִּקְרֵי עָמִי אֶלָּא
עָמִי מָה אָנָּא עֶבֶד שְׂמִיָּא וְאַרְעָא בְּמַלּוּלֵי אִף אַתֶּם כֵּן
וְכוּ' וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה הַרְבֵּה וְכָל אֶחָד כְּפִי מָה שֶׁזוֹכָה
לַעֲסֹק בְּעֲבוֹדָתוֹ שְׁעַל יְדֵי זֶה עוֹסֵק כְּבִיכּוֹל לְחַפְּשׁ

וּלְבַקֵּשׁ הַשְּׂכִינָה וּכְנִסְתָּ יִשְׂרָאֵל לְהוֹצִיאָהּ מִהַגְּלוּת
כְּמוֹ כֵּן כְּבִיכּוֹל הַשְּׂכִינָה מִתְּגַלָּה אֵלָיו כְּבִיכּוֹל מִתּוֹךְ
תִּקְרָף גְּלוּתָהּ וּמִתְעַלְמָת וּמִסְתַּתְרָת עֲצָמָהּ וּבָאָה אֵלָיו
בְּסִתְרָה וּמְגִלִּית לוֹ מְקוּמָהּ וּמוֹשְׁבָהּ וּמָה לַעֲשׂוֹת
בְּשִׁבְלָהּ בְּאַפָּן שֶׁיִּזְכָּה לְמַצָּאָה שֶׁזֶה בְּחִינַת מָה
שֶׁגִּלְתָּהּ הַבַּת מֶלֶךְ אֵל הַשְּׂנֵי לְמַלְכוּת בְּאִיזָה תְּחַבּוּלוֹת
יִכָּל לְהוֹצִיאָהּ וְהַעֲנִינִים וְהַתְּחַבּוּלוֹת הַמְּבַאָרִים שָׁם

הֵם מְבַאָרִים בְּאֵר הַיֵּטֵב עַל פִּי פְּשׁוּט
(כִּי כֵּן דָּרָךְ רַבָּנוּ, זְכוּרֵנוּ לְבִרְכָה, בְּרַב הַמַּעֲשִׂיּוֹת
שֶׁבַתּוֹךְ קִשּׁוּר הַמַּעֲשֵׂה מְסַפֵּר דְּבָרֵי מוֹסֵר עַל פִּי
פְּשׁוּט כְּמִבְּאָר לְמַעַן בָּהֶם) כִּי צָרִיכִין לְבַחֵר לוֹ מְקוֹם
וְלִקְבָעַ לוֹ תְּשׁוּבָה וְתַעֲנִית וּלְהַתְּגַעְגַע תְּמִיד
וּלְהַשְׁתַּוְּקֵק תְּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ שֶׁיִּזְכָּה לְהַכִּיר אוֹתוֹ
שֶׁיִּתְגַּלָּה מַלְכוּתוֹ בְּעוֹלָם וַיֵּדַע כָּל פְּעוּל כִּי אַתָּה
פְּעַלְתָּ וַיִּבִּין כָּל יְצוּר כִּי אַתָּה יִצְרָתוֹ וַיֹּאמֶר כָּל אֲשֶׁר
נִשְׁמָה בְּאִפּוֹ וְכוּ' וּמַלְכוּתוֹ בְּכָל מְשָׁלָה שֶׁזֶה עֵקֶר
הַקָּמַת הַשְּׂכִינָה מִהַגְּלוּת כְּשֶׁזוֹכִין לְהַפִּיר מַלְכוּתוֹ
בְּאִמוּנָה שְׁלֵמָה בְּאַמֶּת וְכָלָם יֵדְעוּ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ
מִקְּטָנָם וְעַד גְּדוּלָם וְהִיָּתָה לָהּ הַמְּלוּכָה וְכוּ'

וְכִשְׁהָאָדָם מִתְחִיל לַעֲסֹק בְּזֶה וּבוֹחֵר לוֹ מְקוֹם
לְהַתְּבוֹדְדוֹת לַעֲסֹק בְּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם וְלִכְסֹף
וּלְהַשְׁתַּוְּקֵק אֵלָיו יִתְבָּרַךְ וְלַפְעָמִים זוֹכָה שֶׁנִּמְשָׁף אִיזָה
זְמַן אִף אַחֲרֵי-כֵן כְּשֶׁהוּא סְמוּךְ מְאֹד לְבוֹא לְמִבְּקָשׁוֹ
שֶׁיִּתְגַּלָּה אֵלָיו לְפִי בְּחִינַת הַתְּגַלּוּת מַלְכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ,
אַזִּי בְּיוֹם אַחֲרוֹן מִזְּמִינִים לוֹ אִיזָה נְסִיוֹן לְפִי בְּחִינַת
וְאֲזַ בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם שֶׁהַכֵּל תְּלוּי בְּזֶה הַיּוֹם, אַזִּי מִתְּגַבֵּר
עָלָיו הַבַּעַל דָּבָר וְכָל חִילוּתָיו עָלָיו בְּהַתְּגַבְּרוֹת גְּדוּל

מֵאֵד וְנִכְנַס עִמּוֹ בְּדַבְרִים וּמִמְשִׁיכּוֹ לְעֶצְתּוֹ וְרוֹאֶה כִּי תֵאָוֶה הוּא לְעֵינַיִם וְנִחְמַד וְכוּ' וְלוֹקַח מִפְּרִיּוֹ וְאוֹכֵל, חֵס וְשָׁלוֹם, וְאֵינּוּ עוֹמֵד בְּנִסְיוֹן שְׁלוֹ מֵהַ שֶׁהוּא מְכַרְח לְהַתְנַסּוֹת וְלְהִצְטַרֵּף אֲזִי בְּאוֹתוֹ הָעֵת וְהַזְמַן וְאֲזִי תִכְרָךְ נוֹפֵל עָלָיו שָׁנָה וְשָׁנָה הוּא הַסְתַּלְקוֹת הַמּוֹחִין שֶׁנִּסְתַּלַּק מִמֶּנּוּ דַעְתּוֹ וְחֻכְמָתוֹ הַמְּאִיר בְּפָנָיו בְּסוּד וַיִּפְּלוּ פָּנָיו וְכָתִיב לָמָּה נִפְּלוּ פָּנָיו,

וְעַיִן מִזֶּה בְּמֵאֵמֶר הַמִּתְחִיל פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן (בְּסִימָן ס"מ"ך ל"א) שֶׁם מְדַבֵּר מִזֶּה שֶׁעַל יְדֵי פָּגַם תֵּאוֹת אֲכִילָה אוֹבְדִין אֶת הַפָּנִים שֶׁהוּא הַשִּׁכָּל וְאֲזִי נוֹפֵלִין לְבַחֲנִית שָׁנָה עַיִן שֶׁם הֵיטֵב וְתַבִּין, כִּי שֶׁם מְדַבֵּר הַרְבֵּה מֵעֵנִין סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת אֲשֶׁר עַל יָדָם מְעוֹרְרִין מִהַשָּׁנָה עַיִן שֶׁם

וּבְאֵלוֹ הָעֵתִים שֶׁהָאָדָם הוּא בְּבַחֲנִית שָׁנָה, חֵס וְשָׁלוֹם, עוֹבֵר עָלָיו מֵהַ שְׁעוֹבֵר שֶׁזֶהוּ בַחֲנִית כָּל הַחֲלִלוֹת שֶׁעָבְרוּ עַל הַשָּׁנִי לְמַלְכוּת בַּעֲת שֶׁהָיָה מוּטָל בְּשָׁנָה וְאַחֲרֵי-כֵן נִתְעוֹרֵר וְנוֹדַע לוֹ שֶׁהָיָה יֵשֵׁן כָּל כֶּף וְחִזֹּר וְהִלֵּךְ לְמָקוֹם שֶׁל הַבַּת מְלָךְ, וְהוֹדִיעָה לוֹ גְדֹל הַרְחֻמְנוּת שֶׁעָלָיו וְעָלֶיהָ שֶׁבִשְׁבִיל יוֹם אֶחָד אֲבָד מֵהַ שֶׁאֲבָד וְהַקְלָה עָלָיו הַאֲזַהְרָה, שְׂאִין צָרִיךְ לְהַתְעַנּוֹת רַק לְזַהֵר מִשְׁתִּית הַיַּיִן כְּדִי שֶׁלֹּא יָבוֹא לִיְדֵי שָׁנָה וְחִזֹּר וְהַתְיַגַּע אֵיזָה זְמַן רַב בְּעַבּוּדַת הַשֵּׁם כְּדִי לְהוֹצִיא הַבַּת מְלָךְ, אָבֵל בַּיּוֹם הָאֲחֵרוֹן לֹא עֹמֵד גַּם כֵּן בְּנִסְיוֹן קָל כִּי רָאָה מֵעֵין שֶׁל יַיִן וְהִטְעָה אֶת עֵצְמוֹ וְהַתְחִיל לְהַמְשִׁיךְ אַחֲרָיו וְאָמַר לְהַמְשִׁירָתוֹ, הֲלֹא רָאִיתָ שֶׁזֶה מֵעֵין וּמֵאִין בָּא לְכָאן יַיִן, וּבַתּוֹךְ כֶּף הִלֵּךְ וְלָקַח מֵעֵט וְטַעַם מֵהַיַּיִן וְתִכְרָךְ נִפֵּל עָלָיו שָׁנָה וַיֵּשֵׁן הַרְבֵּה מֵאֵד,

כִּי כֶּף דָּרָךְ הַבַּעַל דָּבָר וְהַתְּאוּוֹת כְּשֶׁרוֹצֵה לְהַסִּית הָאָדָם הַכָּשֵׁר שְׁרוֹצֵה לְהַתְּרַחֵק מִהַתְּאוּוֹת שְׂאֵזִי מִטְעָה אוֹתוֹ מֵעֵט מֵעֵט שֶׁיִּתְפַּלֵּא וְיִתְמָה בְּדַעְתּוֹ עַל

עֵנִין הַדָּבָר שֶׁמִּתְאוּוֶה אֵלָיו וְתִכְרָךְ שֶׁנִּכְנַס בְּדַבְרִים בְּעֵנִין הַתְּאוּוֶה מִתְגַּבֵּר עָלָיו הַבַּעַל דָּבָר עַד שֶׁמְכַשִּׁילוּ בָּהּ, כְּמוֹ שֶׁמְפָרֵשׁ בַּתּוֹרָה בְּעֵנִין עַץ הַדַּעַת אֵיךְ דָּבָר הַנִּחַשׁ עִם הָאִשָּׁה אֵף כִּי אָמַר אֱלֹקִים וְכוּ' וְתֵרָא כִּי טוֹב הָעֵץ לְמֵאֲכָל וְכִי תֵאָוֶה הוּא לְעֵינַיִם וְכוּ' דוֹק וְתִשְׁכַּח כִּי כֶּף הָעֵנִין בְּכָל הַתְּאוּוֹת וְהַנְּסִיווֹת, וּמִי שֶׁהוּא בֵּר דַּעַת אֲמַתִּי וְחֵס עַל נַפְשׁוֹ בְּאֲמַת לְמַלְט נַפְשׁוֹ מִנֵּי שַׁחַת וְרוֹצֵה לְעַמֵּד בְּנִסְיוֹן, הוּא צָרִיךְ לְהַתְּגַבֵּר בְּכָל עֵז לְהַסִּית דַּעְתּוֹ לְגַמְרֵי וְלִבְלִי לְכַנֵּס עִם הַתְּאוּוֹת בְּטוֹעֵן וְנִטְעֵן כָּלֵל וְלִבְלִי לְדַבֵּר וְלְהַרְהֵר וְלְהַתְּפַלֵּא וְלְתַמָּה עֲלֵיהֶם כָּלֵל וְאֵל יִבְהַלּוּהוּ רַעִיוֹנָיו כָּלֵל וְכִמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּסִפְרֵי הָאֱלֹף-בֵּית אֵל תִּכְנַס עִם פְּתוּיֶיךָ בְּטוֹעֵן וְנִטְעֵן וְכוּ' עַיִן שֶׁם, רַק יִסִּית דַּעְתּוֹ מִזֶּה לְגַמְרֵי וַיִּפְקַח דַּעְתּוֹ בְּדַבְרֵי תוֹרָה אוֹ בְּמִשְׁאֵ-וּמִתָּן אוֹ בְּדַבְרֵי שִׁיחָה וְכִיּוֹצֵא עַד שֶׁיִּנְצֵל מִמֶּה שֶׁצָּרִיךְ לְהַנְצִיל וְאַחֲרֵי-כֵן חוֹזֵר וּמִתְעוֹרֵר לוֹ מִחֲשָׁבוֹת וְרַעִיוֹנִים כְּאֵלָה וְצָרִיךְ לְחִזֹּר וְלְהַתְּגַבֵּר עֲלֵיהֶם לְהַסִּיחַ דַּעְתּוֹ מֵהֶם וְכֵן כְּמָה וְכְמָה פְּעָמִים וְצָרִיךְ לְהִיּוֹת עֹקֵשׁן גְּדוֹל עַד שֶׁיִּנְצֵחַ הַמְּלַחְמָה:

וְהִנֵּה מִחֻמַּת שָׁגַם בְּפַעַם הַשָּׁנִי לֹא עֹמֵד בְּנִסְיוֹן וְטַעַם מֵהַיַּיִן חִזֹּר וְנִפֵּל עָלָיו שָׁנָה גְדוֹלָה וַיֵּשֵׁן הַרְבֵּה, דִּהְיִינוּ שְׁבַעִים שָׁנָה וְעֵנִין שָׁנָה כָּל שְׁבַעִים שָׁנָה מְבֹאֵר בַּתּוֹרָה פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּסִימָן ס' הַנַּ"ל שֶׁיֵּשׁ שְׁנוּפָלִים מִשָּׁנָה מְכָל הַשְּׁבַעִים פָּנִים שֶׁל תּוֹרָה שֶׁהֵם בַּחֲנִית שְׁבַעִים שָׁנָה וְכוּ' עַיִן שֶׁם שְׂאִי אֲפֹשֶׁר לְעוֹרֵר וְלְהַקִּיץ אוֹתָם כִּי אִם עַל יְדֵי סְפוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת שֶׁל שָׁנִים קִדְמוֹנִיּוֹת וְכוּ' עַיִן שֶׁם הֵיטֵב וְהַבַּת-מְלָךְ שֶׁהִיא שְׂרֵשׁ נִשְׁמָתוֹ כְּשֶׁעוֹבֵרֵת עָלָיו וְרוֹאֶה [אוֹתוֹ] נוֹפֵל בְּשָׁנָה יָמִים וְשָׁנִים הַרְבֵּה זְמַן רַב כָּל כֶּף הִיא בּוֹכִית הַרְבֵּה כִּי

יש רחמנות גדול עליו ועליה ואז הודיעה לו מקומה שעכשו אינה במקום הראשון כי אם במקום אחר דהינו בהר של זהב וכו' והרמז מבאר כי אף-על-פי שעשה מה שעשה ונפל איה שנפל זה זמן רב מאד אף-על-פי-כן השכינה מעוררת אותו בכל פעם, ובכל פעם מרמזת עצות חדשות איה שיחפש ויבקש את שרש קדשיתו שהיא בחינת הבת מלך הנ"ל וזה השני למלכות אף-על-פי שלא עמד בנסיון שני פעמים ונפל לשנה כל כך ועבר עליו מה שעבר ואחרי יגיעות וטלטולים ויסורים וצרות קשות ומשנות כאלה שעבר עליו בשביל למצא את הבת מלך ואחר כך בשביל יום אחד אבד הכל וכן נכשל שני פעמים כנ"ל אף-על-פי-כן לא הניח את עצמו להתיאש לגמרי, חס ושלום, רק הלך לחפש ולבקש הדר של זהב והמבצר הנ"ל ואחרי שהיה לו עוד יגיעות וטלטולים קשים הרבה וחפש הר ומבצר הנ"ל מצא איש גדול עם אילן גדול וכו' וזה האיש דחה אותו שבודאי אינו בנמצא הר ומבצר הנ"ל ורצה להסיתו ולדחותו שישב אצל השני למלך לא שמע להמניעות והדחיות ואמר שבודאי הוא בנמצא הר ומבצר הנ"ל עד שהכרח האיש הגדול הנ"ל לקרא ולקבץ כל החיות וכו' אבל כלם השיבו שאינו בנמצא ואז אמר לו (האיש הגדול להשני למלך) ראה והבט בעיניך שאינו בנמצא ועל מה אתה מתנגע כל כך בחנם אם תשמע לדברי שוב לאחוריה אבל הוא לא שם לבו לזאת ואמר שהוא בודאי בנמצא ואז השיב לו האיש הגדול הנ"ל שילך לאחיו שממנה על העופות והלך והתיגע ובקשו עד שמצאו ואז גם השני דחהו והסיתו לשוב שבודאי אינו בנמצא הר ומבצר הנ"ל והוא לא שמע לדברי הדחיות שלו גם כן והכרח השני לקרא לקבץ כל

העופות אבל כלם השיבו שאינו נמצא בעולם הר ומבצר הנ"ל ואז אמר לו זה השני גם כן ראה בעיניך שאתה מתנגע בחנם שוב לאחוריה והוא לא הטח אזנו גם לדברי השני ואמר שהוא חזק באמונתו שבודאי הוא בנמצא ואז הודיע לו זה השני שילך לאחיו שממנה על הרוחות וגם זה דחהו הרבה כנ"ל ואחר-כך קרא וקבץ כל הרוחות וכלם השיבו שאינו בנמצא ואז אמר לו זה השלישי עתה ראה גם ראה שלחנם טרחת כי בודאי לא תמצא עוד שוב לאחוריה ואז ראה שכלו כל הקצין ואינו יודע לנטות ימין ושמאל איה לבקשה, אבל בעצמו היה חזק בדעתו שבודאי הוא בנמצא הר ומבצר הנ"ל ששם יושבת הבת מלך הנ"ל, ואז מגדל צערו ומרירות לבו התחיל לבכות מאד

ובאותה השעה חמל עליו השם ותברך ובתוך כך בא עוד רוח אחד והודיע לו שהוא בעצמו נשא הבת מלך להר ומבצר הנ"ל ואז נתן לו כלי שיקבל ממנו מעות שלא יהיה לו עכוב מחמת מעות ואז הלך לשם והשתדל בתחבולות עד שמצאה, אשרי לו. והמעין בכל זה בעין האמת יבין היטב כמה וכמה צריכין להתחזק בעבודת השם ואיה ועד היכן צריכין להיות עקשן גדול בעבודת השם בלי שעור וערה ומספר כל אדם ואדם לפי מדרגתו ולפי עליותו וירידותיו ואפלו אם עבר מה שעבר ראה והבן והבט בהמעשה הנ"ל כמה יגיעות יגע וכמה טרחות טרח השני למלך הנ"ל ואחר-כך נפל מאד על ידי שלא עמד בנסיון קל שני פעמים עד שנפל לבחינת שנה כמה וכמה שנים עד שהיה בבחינת שנה של כל השבעים שנה כנ"ל ואף-על-פי-כן לא התיאש עצמו והיה לו יגיעות האלה אחר-כך ולא שמע לשום

מניעות ודחיות שרצו לדחותו שלא לבקש ולחפש עוד וכל מה שהתחזק ולא שמע לקול הדחיות של האנשים הנ"ל תכף נתהפף שהאנשים הנ"ל היו לסיוע כי כל אחד קבץ בשבילו החיות או העופות שהיה ממנה עליהם ואם אחר כך חזרו ודחו אותו ואמרו לו ראה שאינו בנמצא ואף-על-פי-כן לא שמע לדחיתם ואז סיעו לו והודיעו לו כל אחד מאחיו עד שבא לזה שממנה על הרוחות שעל ידו בא למבקשו וגם זה דחה אותו הרבה ביותר אבל על ידי שהיה חזק בדעתו ולא נתיאש לעולם בשום אפן **אזי ברגע קלה נתהפף הדבר ונתהפכו המניעות לסיועות וישועות ובא רוח אחד והודיע לו שהוא בעצמו נשא את הבת מלך להר ומבצר הנ"ל ואחר-כך זה הרוח בעצמו נשא אותו גם כן לשם כנ"ל ראה והבו והיבט על כל פרט ופרט מהמעשה ותבין רמזים והתעוררות נפלא כמה צריכין להתחזק לדרש ולחפש ולבקש את עבודת השם תמיד כמו שכתוב: "בקשו פניו תמיד" וגו' כי אם אמנם עצם המעשה גבהה מדעתנו ואין אנו יודעים כלל מהו הר של זהב ומבצר של מרגליות וכו' ושאר הענינים בכלל ובפרט אף-על-פי-כן כל הרמזים הנ"ל כלם אמתיים ומבארים לעין האמת בתוך המעשה הנ"ל ויותר ויותר מהם יכול כל אחד להוציא מהם רמזים והתעוררות נפלא אם ירצה ישמע חכם ויוסיף לקח וכן בשאר המעשיות (ענין הר של זהב ומבצר של מרגליות מרמז לעשירות נפלא דקדשה שצריכין בשביל התבוננות וכו' כמבאר בהתורה פתח רבי שמעון סימן ס' חלק א' עין שם היטב והבן מאד כי התורה הזאת היא פרוש על המעשה הזאת כאשר הבננו ממנו זכרוננו לברכה).**

ונלך מענין לענין ונשים לב מעט להמעשה של החכם והתם שם תראה מברר קצת המכונן באותו המעשה שעקר התכלית לילך בתמימות בלי שום חכמות ועין שם היטב בכל דבור ודבור ותמצא רמזים נפלאים להתחזק בדרכי התמימות שזה עקר התכלית הטוב גם בעולם הזה מכל שכן בעולם הבא. וכן בהמעשה של הבנים שנתחלפו ובהמעשה של הבעל תפלה ומכל שכן וכל שכן בהמעשה של השבעה בעטלירס ששם מבאר אצל כל אחד ואחד מהשבעה מוסר נפלא ונורא שאין כמוהו כי כל אחד התפאר בגדל רחוקו מהעולם הזה בתכלית שזה התפאר שהוא עור לגמרי מהעולם ואין לו שום הסתכלות בזה העולם כלל כי כל העולם אינו עולה אצלו כהרף עין וכו' והחרש התפאר שהוא חרש לגמרי מלשמע קולות של זה העולם שכלם חסרונות כי כל העולם אינו עולה אצלו לשמע קול החסרונות שלהם וכו' וזה התפאר שאינו מדבר שום דבור שאינו שבחים להשם יתברך ועל כן הוא כבד פה לגמרי מדבורי העולם הזה וכן זה התפאר שאינו רוצה להניח שום הבל בעלמא לזה העולם וכן כלם עין שם היטב ואם תביט בעין האמת תעמד מרעיד ומשתומם ותראה עצם המוסר הנפלא והתעוררות נורא להשם יתברך בהמעשה הנ"ל שאין כמוהו. ועין בדברינו בספר "לקוטי הלכות" בכמה מקומות מה שהאיר השם עיני ואיזה רמזים בכמה מעשיות עין בהלכות תפלין על פי המעשה של הבעטליר הראשון שהיה עור וכו' עין שם ובהלכות ברכות השחר על פי המעשה של הבנים שנתחלפו ובהלכות תפלה על פי המעשה של הבעל תפלה ובירה דעה

בְּהִלְכוֹת תּוֹלְעִים עַל- פִּי הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל הַבַּעֲטָלִיר
הַשִּׁישִׁי שֶׁהָיָה בְּלֹא יָדַים שֶׁסִּפֵּר הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל הַבַּת מִלֶּךְ
שֶׁבְּרָחָה לְהַמְבַצֵּר שֶׁל מַיִם וְכוּ' וּבְאֵבֶן הָעֶזְרָה בְּהִלְכוֹת
אִישׁוֹת עַל הַמַּעֲשֵׂה הַנִּלְעָל עַל מַה שֶׁכָּתוּב שֶׁ
שֶׁרְפוּאוֹת הַבַּת מִלֶּךְ עַל יְדֵי עֲשָׂרָה מֵינֵי נְגִינָה וְעוֹד
בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת עַיִן שָׁם וְתַמְצֵא נַחַת בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם
יִתְבָּרַךְ

וְעַיִן בְּהִלְכוֹת נְדָרִים עַל הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל יוֹם הָרַבִּיעִי
מֵעֵנִין הַשִּׁישִׁי צָפָרִים וּבְהִלְכוֹת צְדָקָה עַל הַמַּעֲשֵׂה שֶׁל
יוֹם הַשְּׁלִישִׁי מֵעֵנִין הַכֶּבֶד פֶּה וְהַמַּעֲשֵׂה שֶׁלְמַעֲלָה
מֵהַזְמַן וְהַלֵּב שֶׁל הָעוֹלָם הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ יִרְאֵנוּ נִפְלְאוֹת
בְּתוֹרָתוֹ שֶׁנִּזְכָּר לְהוֹסִיף וּלְהַשְׁכִּיל רְמָזִים אֲמִתִּיִּים
בְּכָל הַמַּעֲשִׂיּוֹת וְדַבּוּרִים שֶׁזָּכִינוּ לְשִׁמְעַת מְאוֹר הַזֶּה.

זאת מצאנו באמתחת הכתבים והוא ענין התנצלות על שכתב
זכרוננו לברכה הספורי מעשיות על לשון פשוט כזה וזהו.

עוֹד רָאִיתִי לְהַעִיר לְבַב הַמַּעֲשִׂיִּים בְּסִפְרֵי זֶה שֶׁ
הַמַּעֲשִׂיּוֹת לְבַל יִהְיֶה בְּלִבָּם עָלָיו עַל אֲשֶׁר
נִמְצְאוּ לַפְעָמִים שֶׁיִּצָּא מִתַּחַת לְשׁוֹנוֹ לְשׁוֹנוֹת
גָּסִים בְּסִפְרֵי "סִפּוּרֵי מַעֲשִׂיּוֹת" כְּגוֹן וְנַעֲשֶׂה בְּרָגֵז
עָלֶיהָ בְּסִפּוּר א' וְלִקַּח אֶת עֲצָמוֹ אֶל הַשִּׁתִּיָּה
בְּהַמַּעֲשֵׂה שֶׁל הַבָּנִים שֶׁנִּחְלְפוּ וְעוֹד בְּאִיזָה
מְקוֹמוֹת כִּי יָדִין אוֹתוֹ לְכַף זְכוּת שֶׁזֶה הָיָה כְּשֶׁגָּגָה
הַיּוֹצֵא מִלִּפְנֵי הַשְּׁלִיט עַל- פִּי הַכֶּרֶחַ גָּדוֹל כִּי, [עַד
כִּי מִצָּאנוּ וְהַעֲתִיקְתִּי אוֹת בְּאוֹת לְשׁוֹנוֹ זְכָרוֹנוֹ
לְבָרְכָה].

וְהִנֵּה נִרְאָה בְּעֵלִיל שֶׁרְצוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ הָיָה לְכָתוּב
טַעַם עַל זֶה אֵךְ לְפִי הַנִּרְאָה שֶׁפָּסַק בְּאֲמִצָּע
מַחֲמַת אִיזָה אֲנִס וְשׁוֹב לֹא זָכִינוּ שֶׁהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ
יִסְבֵּב הַדָּבָר שֶׁיִּכְתֹּב בְּעֲצָמוֹ תְּהִלָּה לְאֵל אֲשֶׁר

זְכִינוּ בְּרַחֲמָיו יִתְבָּרַךְ שֶׁנִּכְתְּבוּ דְבָרִים אֲלֵה כִּי עַל
כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁרְצָה לְכָתוּב שֶׁיִּתְגַּלֶּה בְּעוֹלָם
הָיָה מְנִיעוֹת עַל זֶה הַרְבֵּה וּמַחֲמַת זֶה הָיָה זָרִיז
מְאֹד מְאֹד בְּכַתִּיבָתוֹ כִּי אֲשֶׁר רָאִינוּ בְּעֵינֵינוּ כִּי הָיָה
רָגִיל לֹמַר לָנוּ תְּמִיד שֶׁאִם אִינוּ מְזַרְזִים אֶת עֲצָמוֹ
לְשִׁבֵר הַמְּנִיעוֹת לְכָתוּב מִיָּד אִינוּ יוֹדְעִים אִם יִכְתֹּב
עוֹד מִכַּמָּה טַעָמִים הַכְּמוּסִים אֲצִלוּ וְעָתָה בְּשִׁבְלִי
שֶׁשִּׁמְעֵתִי גְלוּי דַּעַת מִמֶּנּוּ ז"ל שֶׁרְצוֹנוֹ כְּשֶׁיִּדְפְּסוּ
עוֹד הַפַּעַם לְכָתוּב אִיזָה טַעַם עַל זֶה אֲמַרְתִּי לֹא
אֶכְחַד מִלְּכָתוּב טַעַם אֶחָד מִטַּעָמִים הַרְבֵּה אֲשֶׁר
הָיוּ גְנוּזִים וְכְמוּסִים אֲצִלוּ ז"ל וְזֶהוּ שֶׁשִּׁמְעֵתִי
מִמֶּנּוּ ז"ל כִּי אֲדוֹנֵינוּ מוֹרְנוּ וְרַבְּנוּ, מוֹהַר"ן זְכָר
צְדִיק וְקָדוֹשׁ לְבָרְכָה סִפֵּר הַמַּעֲשִׂיּוֹת בְּלִשׁוֹן
אֲשֶׁכְּנִז הַנְּהוּג בְּמִדְיַנְתָּנוּ וּמוֹרְנוּ הָרַב רַבִּי נֶתָן
זַצ"ל רֵאשׁוֹן שֶׁבִּתְלִמִּידָיו הִיקָרִים ז"ל הַעֲתִיקָם
עַל לְשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ וְהוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ בְּכוּוֹן לְלִשׁוֹן
פְּשׁוּט בְּכִדֵּי שְׁלֵא יִשְׁתַּנֶּה הָעֵנֶן אֲצֵל הַקּוֹרָא
אוֹתָם בְּלִשׁוֹן הַקְּדוֹשׁ מִכְּפִי מַה שֶׁסִּפְרָם הוּא ז"ל
עַל לְשׁוֹן אֲשֶׁכְּנִז הַנְּהוּג בֵּינֵינוּ וְזֶה סִבָּה אֲשֶׁר
נִשְׁמַע מִלְּשׁוֹנוֹ הַקְּדוֹשׁ לְשׁוֹנוֹת פְּשׁוּטִים כְּאֵלֶּה
בְּכַמָּה מְקוֹמוֹת זֶה הַטַּעַם הוּא כְּפִי מַה שֶׁשִּׁמְעֵתִי
מִמֶּנּוּ ז"ל עַל פִּי פְּשׁוּט וְחוּץ שֶׁהָיָה לוֹ טַעָמִים
כְּמוּסִים אֲשֶׁר לֹא זָכִיתִי לְשִׁמְעַת מִמֶּנּוּ ז"ל וְרָאוּ
לְהֶאֱמִין בְּזֶה שֶׁהָיוּ לוֹ עוֹד טַעָמִים כְּמוּסִים כִּי זֶה
יְדוּעַ מִסִּפְרָיו הַקְּדוֹשִׁים אֲשֶׁר הָיָה בְּעַל לְשׁוֹן
גָּדוֹל וְכִי הוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ לְלִשׁוֹן פְּשׁוּט לְכֹן
רָאוּ לְהֶאֱמִין שֶׁהָיָה לוֹ כּוּוֹן גָּדוֹל בְּזֶה וְאִישׁ
אֲמוֹנוֹת יָבֹא לוֹ רַב בְּרָכוֹת. אָמֵן כִּי יִהִי רְצוֹן

הַקְדָּמָה אֵין אִידיש

פון גאון־עוֹזֵינוּ מוֹרֵינוּ רַבֵּי נֶתַן מִבְּרֶסֶלַב זִיע"א
דער גרויסער תלמיד פון רבינו־הַקְדוֹשׁ זִיע"א

[פון ערשטן דרוק שנת תקע"ה]

די 'מעשיות' וואס דא שטייען אין דעם 'ספר',
איז אין זיי דא זייער גרויסע 'סודות התורה'!
ס'איז אין זיי באהאלטן זייער גרויסע זאכן!
ס'איז אין זיי נישט פארהאנדן איין ווארט וואס
ס'זאל זיין פשוט!

און אפילו פראסטע [פשוט'ע] מענטשן, קענען
זיך אויך ארויסנעמען גרויס מוסר פון די
מעשיות! - ווארן די 'מעשיות', האבן א גרוסן
כח, אויפצוועקן אלע מענטשן פון דעם
שלאף' - אז מ'זאל חס־ושלום נישט פארשלאפן
זיינע יאהרן אומזיסט!

און ווער ס'ויל אריינקוקן אין די 'מעשיות' מיט
אן אמת אויג, קען ער זעהן און פארשטיין
אביסל, גאט'ס גרויסקייט!

אפילו פראסטע [פשוט'ע] מענטשן, קען זיי
אויך עפעס א בלישטש טאן 'ווינקן פון מוסר',
אז זיי זאלן זיך גוט ארוםקוקן: "וואס דער
תכלית איז פון דער וועלט!" - אז מ'זאל זיך
נישט לאזן אפנארן אויף דער וועלט! - און
מ'זאל טאג און נאכט תפילה טאן: "אז מ'זאל
ניצול ווערן פון די 'נארישקייט' פון דער
וועלט!" - און מ'זאל זוכה זיין צו זיין אזוי־ווי
השם יתברך וויל.

און ווייטער וואס אין די 'מעשיות' איז
פארהאנדן באהאלטענע זאכן - דאס קען מען

נישט דערשרייבן, און נישט דערציילן! - אז
וואויל איז דעם, וואס ער וועט אין זיי עפעס
וויסן!

און ווייל מיר האבן אמאל געהערט פון זיין מויל,
ער האט געזאגט: "אז ער האט חשק, אז מ'זאל
די 'מעשיות' דרוקן, פון 'אויבן' זאל זיין אויף
לשון־הקודש', און פון 'אונטן' אויף 'טייטש'!
דרום [דעריבער] האבן מיר זיין 'הייליגן רצון'
מקיים געווען, און מיר האבן זיי אזוי געדרוקט!
ווארן פראסטע [פשוט'ע] מענטשן באדארפן
אויך וויסן פון די 'מעשיות'! - כאטשע זיי וועלן
גאר קארג [וויניג] פארשטיין, וואס מ'מיינט,
און וואוהין די 'מעשיות' דערלאנגן - איז פארט
פאר זיי א גרויסע טובה' צום 'תכלית', אז זיי
וועלן אין זיי אריינקוקן מיט אן אמת אויג! -
ווארן זיי האבן א גרויסן כח צו דערוועקן צום
אייבערשטן כּוֹל [ווי אויבנדערמאנט]! - ווארן
די 'מעשיות', זענען נישט קיין לערע [ליידיגע]
זאכן חס־ושלום!

און דער רבי' עליו־השלום - פלעגט אלעמאל
נאך דאס רוב מעשיות, צו זאגן 'עטליכע
פסוקים' און 'עטליכע זאכן'! כּדי מ'זאל וויסן: אז
ער רעדט נישט קיין 'דברים־בטלים' חס־ושלום
- האט ער אביסל געוויזן 'ווינקן' [רמזים],
וואוהין זיי דערלאנגן - ווארן [ווייל] די 'אלע
מעשיות', זענען דורך [לויטער] 'סודות־
התורה'!

~ אין אידיש ~

דער רבי זיע"א האט געזאגט:

"היינט האב איך געזאגט דריי זאכן,

אנדערש ווי די וועלט זאגט!"

(א) די וועלט זאגט: "אז 'ספורי-מעשיות' איז מסוגל

אויף איינצושלאפן!" און איך זאג: "אז דורך 'ספורי-

מעשיות', וועקט מען אויף מענטשן פון זייער שלאף!"

(ב) די וועלט זאגט: "אז פון דערציילן זאכן ווערט מען

נישט געהאלפן מיט קינדער (פון זאגן, ווערט מען

נישט טראגן)!" - און איך זאג: "אז פון דערציילן זאכן

פונעם צדיק, וואס ער וועקט דערמיט אויף מענטשן

פון זייער שלאף, קומט דורכדעם 'פקידת עקרות'

[געהאלפן ווערן מיט קינדער]"!

(ג) די וועלט זאגט: "אז דער אמת'ער גרויסער צדיק,

דארף נישט האבן אסאך געלט, ווייל צו וואס דארף ער

געלט"?! - און איך זאג: "אז עס איז פארהאן אזא

סארט התבוננות [זיך פארטיפן אין די תורה], וואס מען

דארף האבן דערצו די גאנצע פארמעגן פון די וועלט!"

[זעה לקוטי-מוהר"ן ח"א תורה ס']

נאך האט רבינו הקדוש געזאגט, לגבי דעם וואס זיין

רצון איז געווען אז מען זאל דרוקן די 'ספורי-

מעשיות' אויף אויף 'אידיש טייטש' וואס מיר רעדן

דערמיט: "אז עס קען גרינג געשעהן, אז א פרוי

וואס איז א 'עקרה' [חלילה], זאל ליינען דערין

עפעס א 'מעשה', און דורכדעם וועט זי געהאלפן

ווערן צום גוטן און זוכה זיין צו 'קינדער'!"

(חיי מוהר"ן אות כ"ה)

~ חיי מוהר"ן אות כה ~

שׁיך לַמֶּאֱמָר: "פֶּתַח רַבִּי שְׁמַעוֹן"

(סִימָן ס'). אַחַר שְׁאֵמַר רַבֵּנוּ ז"ל מֵאֵמֶר

זֶה הַנַּ"ל, אָמַר בְּדֶרֶךְ צַחוּת: הַיּוֹם

אָמַרְתִּי שְׁלֹשָׁה דְבָרִים שְׁלֹא כֹדְבֵי

הָעוֹלָם:

(א) הָעוֹלָם אומרים שְׁסֹפּוּרֵי מַעֲשֵׂי־וֹת

מִסְגָּל לְשָׁנָה. וְאֲנִי אָמַרְתִּי שְׁעַל־יְדֵי

סֹפּוּרֵי מַעֲשֵׂי־וֹת מְעוֹרְרִין בְּנֵי אָדָם

מִשְׁנָתָם.

(ב) הָעוֹלָם אומרים שְׁמִסֹּפּוּרֵי דְבָרִים

אֵינָם בָּאִים לִידֵי הַרְיוֹן ("פֹּון זָאגִין

וְוֵערט מען נִיט טְרָאגִין"). וְאֲנִי אָמַרְתִּי

שְׁמִסֹּפּוּרֵי דְבָרִים שֶׁל הַצַּדִּיק,

שְׁמְעוֹרֵר עַל־יְדֵי־זֶה בְּנֵי אָדָם מִשְׁנָתָם,

עַל־יְדֵי־זֶה בָּא פְּקִידַת עֲקָרוּת.

(ג) הָעוֹלָם אומרים כִּי הַצַּדִּיק הָאֵמֶת

הַמְּפֹלֵג בְּמַעֲלָה אֵין צָרִיךְ לְמַעוֹת

הַרְבֵּה, כִּי לָמָּה לוֹ מַעוֹת. וְאֲנִי אָמַרְתִּי

שֶׁיֵּשׁ הַתְּבוּנָנוֹת כְּזֶה שְׁצָרִיךְ לָזֶה כָּל

הוֹן דְּעֵלְמָא.

שם _____
 טלפון _____
 עיר _____

דעם רבינ'ס מעשיות

מבחן בסיפורי מעשיות

הקדמה שניה

- ט. מה אפשר להוציא מהמעשה של החכם והתם?
 שעיקר התכלית לילך בתמימות בלי שום חכמות
 רמזים נפלאים להתחזק בדרכי התמימות
 שתי התשובות נכונות
- י. מי יכול להוציא מוסר מאלו המעשיות?
 רק צדיקים גדולים
 רק תלמידי חכמים
 אפילו אנשים פשוטים (פרעסטע מענטשן)
- יא. מתי אמר רבינו בדרך צחות "היום אמרתי שלשה דברים שלא כדברי העולם"? (עין חיי מוהר"ן אות כ"ה)
 לפני שאמר רבינו תורה ס'
 אחרי שאמר רבינו תורה ס'
 אחרי שאמר רבינו תורה רפ"ב
- יב. מה הוא הדבר הראשון שאמר רבינו שלא כדברי העולם?
 העולם אומרים שסיפורי מעשיות מסוגל לשינה ואני אמרתי שסיפורי מעשיות מסוגלים לעורר מהשינה
 העולם אומרים שסיפורי מעשיות מסוגלים לעורר מהשינה ואני אמרתי שסיפורי מעשיות מסוגל לשינה
 העולם אומרים שסיפורי מעשיות מסוגל לשינה טובה ואני אמרתי שסיפורי מעשיות מסוגל לשינה
- יג. מה הוא הדבר השלישי שאמר רבינו שלא כדברי העולם?
 העולם אומרים כי הצדיק האמת המופלג במעלה אין צריך למעות הרבה, ואני אמרתי שצדיק האמת צריך כל הון דעלמא
 העולם אומרים כי הצדיק האמת המופלג במעלה צריך למעות הרבה, ואני אמרתי שצדיק האמת צריך כל הון דעלמא
 העולם אומרים כי הצדיק האמת המופלג במעלה צריך כל הון דעלמא, ואני אמרתי שצדיק האמת אין צריך למעות הרבה

- א. איזה רמז מגלה לנו רבי נתן על מה מרמז הבת מלך?
 כינוי להשכינה וכנסת ישראל כביכול
 כינוי להתורה והמצוות כביכול
 כינוי לתפילה ותשובה כביכול
- ב. מי מוציא את השכינה מהגלות?
 רק צדיקים ע"י דביקותם בהש"ת
 רק תלמידי חכמים ע"י לימודם
 כל אחד מישראל ע"י עבודתו להש"ת
- ג. במה מוציאין את השכינה מהגלות?
 בסור מרע
 בעשה טוב
 שתי התשובות נכונות
- ד. מה הוא דרך של הבעל דבר (היצר הרע) להסית אותנו?
 מטעה אותנו מעט מעט עד שמכשילינו
 מטעה אותנו מיד, ומכשילינו
 מכריח אותנו לעשות נגד רצון ה'
- ה. מה העיצה להינצל מהבעל דבר (מהיצר הרע)?
 לא להיכנס עימו בטוען ונטען, ויסיח דעתו מזה לגמרי
 יפקח דעתו בדברי תורה או במשא ומתן או בשיחה
 שתי התשובות נכונות
- ו. מה אומר רבי נתן שצריך כל אחד להיות, כדי לנצח המלחמה עם הבע"ד (היצר"ד)?
 עשיר גדול
 וותן גדול
 עקשן גדול
- ז. מה קורה כשמתחזקין ולא מתייאשין בשו"א?
 המניעות נעשה יותר קל
 המניעות נתבטלן
 המניעות נתהפכין לסיוע וישועות
- ח. מה יכול כל אחד להוציא מהסיפורי מעשיות?
 רמזים
 התעוררות נפלא
 שתי התשובות נכונות

השם יתברך יראנו נפלאות בתורתו, שנזכה להוסיף ולהשכיל רמזים אמתיים בכל המעשיות ודיבורים שזכינו לשמוע מאור הזה - בהצלחה גדולה

ספורי מעשיות שסיפר רבינו הקדוש הם קודש קדשים וכונתו ז"ל הייתה כדי לעורר אותנו משנתנו הרוחנית, וללמד אותנו דעת ודרך ישרה לעבודת השם יתברך בהתעוררות הלב, כמו שאמר רבינו: ש"ספורי מעשיות שלו מסוגלים לעורר מהשינה", ולמען דעת אשר בכל תיבה ותיבה מאלו המעשיות טמונים סודות התורה טמירים ונעלמים, כנשמע מפיו הקדוש בעצמו, ואפילו איש פשוט אשר יקרא אותם יכול להוציא לעצמו מוסר והתעוררות להשם יתברך

דעם רבינ'ס אעשיות

נאמען _____
טעלפון _____
שטאט _____

בחינה אויף סיפורי מעשיות די צווייטע הקדמה פון מוהרנ"ת (אויף לשה"ק)

- ט. וואס קען מען זיך לערנען פון די מעשה פון חכם ותם?
 אז דער עיקר תכלית איז צו גיין בתמימות
 וואונדערליכע רמזים זיך צו שטארקן אין די וועגן פון תמימות
 ביידע תשובות זענען ריכטיג
- י. ווער קען זיך ארויס נעמען מוסר פון די מעשיות?
 נאר גרויסע צדיקים
 נאר תלמידי חכמים
 אפיי פראסטע מענטשן
- יא. ווען האט דער רבי געזאגט היינט האב איך געזאגט דריי זאכן אנדערשט פון דער וועלט?
 פאר דער רבי האט געזאגט תורה סי'
 נאך דער רבי האט געזאגט תורה סי'
 נאך דער רבי האט געזאגט תורה רפ"ב
- יב. וואס איז די ערשטע זאך וואס דער רבי האט געזאגט אנדערש פון דער וועלט?
 (עין חיי מוהר"ן כ"ה)
 די וועלט זאגט אז מעשיות העלפט איינשלאפן און איך זאג אז ס'וועקט אויף
 די וועלט זאגט אז מעשיות וועקט אויף און איך זאג אז ס'העלפט איינשלאפן
 די וועלט זאגט אז מעשיות העלפט איינשלאפן און איך זאג אז נישט
- יג. וואס איז די דריטע זאך וואס דער רבי האט געזאגט אנדערש פון דער וועלט?
 (עין חיי מוהר"ן כ"ה)
 די וועלט זאגט אז א גרויסער אמתיער צדיק דארף נישט האבן אסאך געלד און איך זאג אז ער דארף האבן כל הון דעלמא
 די וועלט זאגט אז א גרויסער אמתיער צדיק דארף האבן אסאך געלד און איך זאג אז ער דארף האבן כל הון דעלמא
 די וועלט זאגט אז א גרויסער אמתיער צדיק דארף האבן כל הון דעלמא און איך זאג אז ער דארף נישט האבן אסאך געלד

- א. אויף וואס איז מרמז די בת מלך לויט ווי ר' נתן שרייבט אין די הקדמה?
 די שכינה און כנסת ישראל
 תורה ומצות
 תפלה און תשובה
- ב. ווער נעמט ארויס די שכינה פון גלות?
 נאר די גרויסע צדיקים
 נאר די תלמידי חכמים
 יעדער איד מיט זיין עבודת השי"ת
- ג. מיט וואס נעמט מען ארויס די שכינה פון גלות?
 מיט סור מרע
 מיט עשה טוב
 ביידע תשובות זענען ריכטיג
- ד. וויאזוי איז דער סדר פון בעל דבר איבערצורעדן א מענטש?
 ער נארט אים, צוביסלעך צוביסלעך ביז ער פאלט דורך
 ער רעדט אים גלייך איין צו טוהן קעגן רצון השם ח"ו
 ער צווינגט אים צו טוהן קעגן רצון ה'
- ה. וואס איז די עצה צו געראטעוועט ווערן פון דעם בע"ד?
 נישט זיך צו טענה'ן מיט אים
 זיך פארנעמען די קאפ מיט תורה אדער משא ומתן אדער שיחת חברים
 ביידע תשובות זענען ריכטיג
- ו. וואס דארף מען זיין כדי צו מנצח זיין דעם בע"ד?
 א גרויסע עושר
 א גרויסע וותרן
 אגרויסע עקשן אהן א שיעור
- ז. וואס געשעהט ווען מען איז זיך נישט מייאש און מען זוכט און מען זוכט?
 אז די מניעות ווערן גרינגער
 אז די מניעות ווערן בטל
 אז די מניעות ווערן איבער געדרייט צו א הילף
- ח. וואס קען זיך יעדער איד ארויסנעמען פון די מעשה?
 רמזים
 התעוררות נפלא
 ביידע תשובות זענען ריכטיג

ווייל די מעשיות האבן א גרויסן כח אויף צו וועקן אלע מענטשן פון דעם שלאף אז מ'זאל ח"ו נישט פארשלאפן זיינע יארן אומזיסט - מיט פיל הצלחה

די סיפורי מעשיות וואס דער הייליגער רבי האט דערציילט זענען קודש קדשים, זיין כוונה איז געווען אונז צו אויפוועקן פון טיפן שלאף, אזוי ווי דער רבי האט געזאגט אז "די סיפורי מעשיות זענען מסוגל צו אויפוועקן פון שלאף.

דער הייליגער רבי האט געזאגט אז אין יעדע ווארט פון די הייליגע מעשיות זענען באהאלטן סודות התורה, און אפילו א פשוטער מענטש וואס וועט עס לערנען, קען ארויס נעמען פון דעם מוסר און התעוררות צו השם יתברך.